

въ качеството си на калоферски гражданинъ, и синъ на мирната и тѣпа рая, самъ си излѣзе изъ грубия стомахъ на агата и чорбаджията, самъ напусна „идиотското общество“ и се прѣсели на Дунавския островъ, за да не гледа и слуша онѣвъ „глушици неразбрани“, които не могат да разумѣятъ *истинската слава* отъ *мизантропския погортъ*. — Вспомнихме си Робинзоновския животъ и на француския философъ-авантюристъ, и на Българския поетъ-авантюристъ, и въ нашето въображение израстнаха съ еднаква живостъ „Билекия островъ“ съ своя Робинзонъ философъ и „Дунавския островъ“ съ своя мечтателъ-революционеръ — израстнаха и ние си прѣдставихме напълно вжтрѣшнитѣ (психическитѣ) портрети на двамината авантюристи, брата по идея за държавния и социаленъ прѣвратъ въ цѣлото челоуѣчество. Живо си нарисовахме сцената, какъ *мизантропията*, като прѣбитя змия, се вмѣква полекачка, незабѣлѣжено за *Руссо*, въ душата на обитателя отъ острова *Свети Петъръ*, и какъ принципитѣ на сѣщия *Руссо* се кристализиратъ въ ума на обитателя отъ „Дунавския островъ“ Руссо губѣше вѣра въ себе си, въ свѣта, въ *небето* и неговитѣ сили, (съгласно биографията на Руссо, той за първъ пѣтъ е почувствувалъ въ себе си мизантропия, когато е живѣлъ самъ самичекъ на Билекия островъ) като обитател на осамотения островъ, а Ботевъ нарастваше въ принципитѣ на *Руссо* като обитателъ на Дунавската балта; Руссо се разлагаше умствено и нравствено на острова Свети Петъръ, а Ботевъ въ „Дунавската балта“ заякваше въ принципитѣ на Жака, отпосящи се до всемирния политически и социаленъ прѣвратъ. Тамъ, на онзи необитаемъ Дунавски островъ, прѣд дѣмьщата се тенджеря и около огнището, неговия силенъ и смѣлъ умъ заповѣда на силната му и творческа фантазия да нарисува живи картини, — подшушна на музикалното му ухо да скомбинира музикални ритми — заповѣда на езика му да приготви най-енергичната рѣчь. И когато фантазията, ухото, езика изпълниха заповѣдта на силния и смѣлъ умъ, то съ единъ размахъ, на единъ „сулукъ“ искочиха изъ устата на българския поетъ веѣкиму извѣстнитѣ стихотворения; „*Борба*“, и „*Моята молитва*“. Че Ботевата душа е родила прѣдмѣтнитѣ двѣ стихотворения въ Дунавската балта; това ние знаемъ отъ собственитѣ му раскази за робинзоновския му животъ въ Измаилската балта. Прѣдмѣтнитѣ стихотворения той е декламиралъ прѣдъ себе си, за себе си по брѣговетѣ и между върбалацитѣ на островчето. Това се потвърдява още и отъ слѣдующето обстоятелство, че двѣ години прѣди да бѣдѣтъ отпечатани прѣдмѣтнитѣ стихотворения, било въ „*Дума*“, било въ „*Независимостъ*“, тѣ били распѣвани отъ хѣшплагитѣ-емигранти по Браилскитѣ и Галацки механи. Стихотворенията сѣ циркулирали между емиграцията, безъ да се знае автора имъ. Близкитѣ другари на Ботева извършили едно малко изнасилване върху него: накарали го да ги надрасче върху една халваджийска книга; иначе, безъ това изнасилване българската поезия щѣше да се гордѣе съ много отъ стихотворенията на Ботева, безъ да знае тѣхния авторъ, както незнае авторитѣ на много народни умотворения, пълни съ чувства и велики истини.